innokaupungit

Oma häntä pystyyn! - vaikuttavuusviestintä Innokaupungeissa

Innokaupunki-työn vaikuttavuus ja siitä viestiminen 2026

Euroopan unionin osarahoittama

Yleistä vaikuttavuudesta

Vaikutukset ovat niitä muutoksia, joita toiminta synnyttää.

Vaikuttavuus kuvaa sitä, kuinka merkittäviä, pitkäkestoisia ja tavoiteltuja nuo muutokset ovat suhteessa asetettuihin tavoitteisiin.

Vaikutukset = mitä muuttui?
Vaikuttavuus = miksi muutos on tärkeä ja kuinka paljon se edisti tavoitetta?

Yleistä vaikuttavuudesta 2

Vaikuttavuus voidaan määritellä tavoitelluiksi muutoksiksi, joita saadaan aikaan asiakkaissa/kohderyhmässä tuotetuilla tuotteilla (palveluilla)
(Kuntaliiton julkaisu 2017).

Vaikuttavuus tarkoittaa siis käytettyjen resurssien suhdetta aikaansaatuihin vaikutuksiin
(Nordic Healthcare Group 2016: 2).

Vaikuttavuus julkisella sektorilla voidaan yleisesti määrittää organisaation kyvyksi tuottaa kansalaisille hyvinvointia tai myös: miten onnistutaan välttämään haittavaikutuksia.

Vaikuttavuudessa ei ole kyse vain siitä, mitä tehdään tai kuinka paljon saadaan aikaan, vaan ennen kaikkea siitä, mitä toiminnan seurauksena muuttuu ja miksi muutos on tärkeä.

Emilia Latvala-Piitulaisen esitys, Vaikuttavuusviestinnän aamukahvit 8.10.2026

Euroopan unionin osarahoittama

Julkisten palveluiden vaikuttavuus

Kun yhteiskunnan resurssit ovat rajallisia on pystyttävä perustelemaan julkisten palveluiden olemassaolo.

Toiminnan merkityksen näkyväksi tekeminen. Vaikuttavuuden osoittaminen auttaa ymmärtämään, mitä hyötyä toiminnasta syntyy ja kenelle.

Resurssien käytön perusteleminen. Erityisesti julkisesti rahoitetussa toiminnassa on tärkeää osoittaa, että käytetyt varat tuottavat tavoiteltua yhteiskunnallista hyötyä.

Päätöksenteon ja johtamisen tukeminen. Vaikuttavuustieto auttaa kohdentamaan resursseja, priorisoimaan toimenpiteitä ja tekemään tietoon perustuvia valintoja.

Oppiminen ja toiminnan kehittäminen. Vaikuttavuuden arviointi kertoo, mikä toimii, mikä ei ja mitä tulisi tehdä toisin. -> iteraatio

Luottamuksen ja legitimiteetin vahvistaminen. Todennettu vaikuttavuus lisää sidosryhmien, rahoittajien ja päätöksentekijöiden luottamusta toimintaan.

Pitkän aikavälin muutosten tunnistaminen. Vaikuttavuuden osoittaminen auttaa yhdistämään yksittäiset toimenpiteet laajempiin strategisiin ja yhteiskunnallisiin tavoitteisiin.

Emilia Latvala-Piitulaisen esitys, Vaikuttavuusviestinnän aamukahvit 8.10.2026

Mitä on vaikuttavuusviestintä?

Tavallinen viestintä:

Järjestimme vuoden aikana 15 yritys- ja tutkimusorganisaatioiden yhteistä työpajaa.

Vaikuttavuusviestintä:

Työpajojen seurauksena syntyi kahdeksan uutta tutkimus- ja kehittämiskonsortiota, jotka hakivat yhteensä 12 miljoonan euron rahoitusta alueen vihreän siirtymän ratkaisuihin.

Vaikuttavuus ekosysteemityössä?

Tarkasteluaika

Lyhyen aikavälin muutokset ja vaikutukset

vs

Vaikutusketju osana laajempaa muutosta ja vaikuttavuutta tavoitteiden mukaisesti

Vaikutuksen laatu

Numeraalinen vaikutus: helppo seurata ja kertoa, osin näennäistä dataa

Laadullinen vaikutus: osin vaivihkaista, joka pitää hoksata, jotta siitä voi kertoa. Viestimisen arvoista siinä missä numeraalinen. Kiinnostavampaa?

”Mittaroitu tulos ja vaikuttavuus eivät välttämättä ole sama asia!”
Emilia Latvala-Piitulainen

Työkalut: Vaikuttavuusmalli ja -polku

Innokaupunkien vaikuttavuusmallin ja -polun avulla saat tukea oman vaikuttavuuden raportointiin ja viestintään.

Kuvitus: Pirita Tolvanen

Arktisen matkailun vaikuttavuuspolku – esimerkki Rovaniemen vaikuttavuuspolusta

	Tavoite	Panokset ja toimenpiteet	Onnistumiset
Kestävä yhteiskunta	Olemme ihmisen kokoinen kestävän ja vastuullisen matkailun edelläkävijäkaupunki, jossa asukkaat ja matkailijat voivat hyvin. Välitämme maailmalle arvovientinä kestävyyttä ja vastuullisuutta ja arjen turvallisuutta korostavia arvoja, toimintatapoja ja perinteitä. Luonnon, aitous ja perinnekulttuurin arvostus kokemusten kautta.	Hankeportfolion osaamiskärkiä: -Matkailun hiilijalanjälki -Lähimatkailu ja sen uusi arvo -Matkailun vastuullinen suunnittelu, tulevaisuus ja viestintä -Kestävän matkailun osaaminen ja vastuullinen työnantajuus	Kaupunki on ottanut aktiivisen roolin matkailun kehittämisessä, jossa as… hyvinvointi on huomioitu -Rovaniemen matkailun uusi aika… matkailun kestävyys ja asukkaid… -Arjen kiertotaloudesta kasvua … Rovaniemelle: kaupunkilaisilta jä… tarpeettomaksi jääneiden kulutushyödykkeiden kierrätys j… yritysmallien pilotointi -Napapiirin Pajakylän tiehankke… liikenneturvallisuuden lisäämiseks…
Alueen innovaatiokyky	Tavoittelemme matkailun ympärivuotista, kannattavaa ja vastuullista liiketoimintaa sekä haluttua työnantajaprofiilia. Matkailu on alueen tärkeä elinvoiman mahdollistaja, joka tarjoaa paikalliselle yhteisölle mahdollisuuden osallistua ja hyötyä matkailun kasvusta.	Hankeportfolion osaamiskärkiä: *Liiketoiminnan kehittäminen:* -Rovaniemen pyörämatkailun tiekartta 2030 - uudet pyöräreitit -Luontoelämyspalvelujen kehittäminen *Tulevaisuuden palvelumuotoilu:* -Älykkäät liikuntareitit - palvelemaan matkailijoiden ja asukkaiden liikkumista -Liikunta- ja kulttuurikohteiden digitalisoinnin muotoilu -Tulevaisuuden työntekijät ja vastuullinen työnantajakuva *Digitaalinen vieraanvaraisuus ja asiakaskokemuksen parantaminen*	-Pyörämatkailun yhteiskehittäminen kaupungin, yritysten, harrastajaryhmie… -Matkailun, hyvinvoinnin ja liikunnan rajapintahyötyjen vahvistuminen, tavoittee… yritysvetoiset klusterit -Myönteisyys vähähiilisten matkaketjujen kehittämiseen ja palveluihin nousussa (sähkökelkat ja Apukan yhteisbussikuljetukset)
Kasvun edellytykset	Rovaniemen kaupungin matkailun strategiset kehittämissuunnat valittu. Alueen yritysten, oppilaitosten ja asukkaiden tiivistynyt yhteistyö	- Matkailun kehittämistarpeet tunnistettu - Perustettu matkailun kehittämisryhmä - Käynnistetty kestävän matkailun hankkeita yritysten ja kaupunkikehittämisen tulevaisuustarpeet huomioiden	-Ekosysteemin toimijoiden roolitus käynnistynyt - Rovaniemen matkailun toimenpideohjelman toteutus käynnissä

27

”Innokaupunkien mittaristo vaikuttaa toimivan. Sain sinne upotettua meidän tekemisiä.”
Pirjo Kutinlahti

	Tavoite	Panokset ja toimenpiteet	Onnistumiset	Mittarit
Kestävä yhteiskunta	Miten ekosysteemin tavoitteet liittyvät laajempiin kansallisiin strategisiin tavoitteisiin? Mitkä ovat ekosysteemin keskeiset tavoitteet kestävän yhteiskunnan luomiseksi?	Minkälaisia panostuksia ja toimenpiteitä ekosysteemissä on tehty laajojen yhteis-kunnallisten tavoitteiden saavuttamiseksi?	Minkälaisia onnistumisia on saatu aikaan? Esimerkiksi: Millaisia mahdollisuuksia on avautunut liiketoiminnalle ja ekosysteemin kasvulle? Minkälaisia muita konkreettisia vaikutuksia on saatu aikaiseksi?	**Ekosysteemin mittarit vaikuttavuuden osoittamiseksi** (katso Innokaupunkien yhteiset ja valinnaiset mittarit, s. 20).
Alueen innovaatiokyky	Mitkä ovat keskeiset tavoit-teet alueen innovaatiokyvyn varmistamiseksi? Mitkä ovat ekosysteemin tavoitteet suhteessa alueen strategisiin linjauksiin?	Minkälaisia panostuksia ja toimenpiteitä on tehty alueen innovaatiokyvyn edistämiseksi?	Mitä onnistumisia saatu aikaan? Esimerkiksi: Minkälaisia ratkaisuja, tuotteita ja palveluita on syntynyt? Minkälaista uutta osaamista? Millaisia demonstraatioita ja pilotteja toteutettu?	**Ekosysteemin mittarit vaikuttavuuden osoittamiseksi** (katso Innokaupunkien yhteiset ja valinnaiset mittarit, s. 20).
Kasvun edellytykset	Mitkä ovat ekosysteemin keskeiset tavoitteet kasvun edellytysten varmistamiseksi? Mihin ja minkälaisiin teemoihin investoinnit kohdennetaan? Mitkä ovat strategisia paino-pisteitä ja miten ne liittyvät laajempiin strategisiin painopisteisiin?	Minkälaisia toimenpiteitä tehty tavoitteiden edistämiseksi? Minkälaisia hankeportfolioita luotu? Minkälaisella mallilla toimintaa johdetaan? Mitä toimijoita ja millaisia kompe-tensseja ekosysteemissä on? Minkälaisia panostuksia ja rahoitusta on saatu?	Minkälaisia onnistumisia saatu aikaan?	**Ekosysteemin mittarit vaikuttavuuden osoittamiseksi** (katso Innokaupunkien yhteiset ja valinnaiset mittarit, s. 20).

[Vaikuttavuus - Innokaupungit]

innokaupungit
innokaupungit Euroopan unionin osarahoittama

Vaikutusten mittaaminen

Asetettujen tavoitteiden seuranta
Syklisyys järkevää: ei vain yksi tavoite, vaan jaksoittain tavoite ja sen seuranta, sitten seuraava tavoite ja sen onnistumisaste jne.

Mistä saada tietoa tuloksista?

- Hankedata
- AI:n käyttö aineistomassan luokittelussa, löytyykö yhteisiä nimittäjiä, yleinen jäsentely
- Kyselyt: esim. sidosryhmäkysely vaikutusten mittaamiseksi. Massakyselyä toimivampi voi olla aktiivisesti mukana olleiden ydinhenkilöiden tavoittelu! Konkreettiset esimerkit substanssiasiantuntijoilta, professorit ym. kehittäjät ja yritysrajapinnassa työskentelevät.
- Sisäinen reflektio organisaation toiminnan muutoksesta. Mistä lähdettiin, mikä on toisin? Yritysrajapinnassa työskentelevien reflektio. Kysymys, saadaanko onnistuminen toistettua, mikä on resepti?

Euroopan unionin osarahoittama

Muutokset tapahtuu eri tasoilla

Missä?	Mitä?	Kerro mitä tapahtui?
hanketaso	osaaminen, onnistumiset, resurssit	Kerro mitä saatu aikaan
organisaatiotaso	kehittäminen ja uudistaminen miten ekosysteemit asemoituu, miten kohdennetaan resursseja, kv-organisaatioihin kytkeytyminen, kaupungin sisäinen organisoituminen (palveluryhmät, tehtävänkuvat jne.)	Kerro, miten tekemisen tapa ja toimintakulttuuri on muuttunut (tai edes: mitä pitäisi vielä kehittää)
sidosryhmät	yritysten liikevaihto, korkeakoulujen rahoitus ja opiskelijamäärät jne.	
ekosysteemitaso	yhteistyö, luottamus, kumppanuus, yhteiset tavoitteet	Kerro miten ekosysteemi on kasvanut ja kehittynyt. Mitä uusia yhteistyön tapoja on löydetty ja miten sitä halutaan jatkaa.

Euroopan unionin osarahoittama

Mikä kaikki on vaikuttavuutta? Välilliset vaikutukset?

Esimerkkejä:

- Kärkien vahvistaminen vaikutti paikallisen korkeakoulun opintosuunnitelmaan!
  = Valtava vaikutus siis.
- Osaamisalan systemaattinen markkinointi lisäsi alan hakijamäärää korkeakoulussa.
- Innovaatiojohtaminen on vahvistunut => miten?
- Elinkeinoyhtiön rooli on korostunut kaupungin rahoituksen kasvun myötä => mitä siitä on seurannut?
- TKI-johtajia on rekrytoitu => Onko vielä näyttöjä onnistumisista? Onko mahdollista saada haastattelujutulla tietoa tavoitteista ja osaamisen tai resurssien parantumisesta?
- On saatu kotiutettua muita EU-rahoituksia. => Onko kenties Innokaupunki-työ toiminut vipuvoimana vakuuttavuudessa?

Euroopan unionin osarahoittama

Miten vaikutuksista viestitään?

- Strategiasta nousee tavoitteet - Tavoitteista viestinnälliset nostot eli ydinviestit.
- Kerro mitä tehty ja miten se on vaikuttanut tavoitteisiin
- Jos tekemisen asenne ja yhteistyön toteuttamisen tapa tms. on muuttunut, siitä voi kertoa: Raportti, uutinen/artikkeli, video, somepostaus, ostettu mainosjuttu, tiedon visualisointi jne.

Esimerkkejä Innokaupungeista

- "Huomenna ekosysteemijoryyn viedään taas kuvakaappauksia vaikuttavuusmallin datasta"
- HEVinnovations julkaisee tarkempaa organisaatiokohtaista tietoa hankerahoituksesta somessa.
- Oulu: "Ostimme Kalevaan artikkeleita, jotka kertovat OIA:n työstä."
- Joensuu: Ostamme yritysjohtajille suunnatun kampanjan (Kauppalehti, Talouselämä, Tekniikka & Talous + linkkari), konkreettisia esimerkkejä onnistuneesta yritysyhteistyöstä
- Ansaittu media: Kolumni ja mielipidekirjoitukset, vastineet

innokaupungit

Euroopan unionin
osarahoittama